



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyantha, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Consilium

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97211](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97211)

Animus quotidie ad rationem reddendam est vocandus, Faciebat Sextius, ut consummato die, cum se ad nocturnam quietem recepisset, interrogaret animum suum, quod hodie malum tuum sanasti? cui vitio obstitisti? qua parte melior es? desinet ita vel moderator erit qui sciet sibi quotidie ad iudicem veniendum. Quid ergo pulchrius hac consuetudine excutiendi totum diem? qualis ille somnus post recognitionem sui sequitur? quam tranquillus, quam altus ac liber. *1.3. de ira.*

Maximum argumentum est animi ab altiori sede venientis, si hæc in quibus versatur, humilia iudicat, & angusta: si exire non meruit: scit enim, quod extrusus sit: qui vnde venit, meminit. *in epistol.*

Etiã obliuisci quid sis, interdum expedit. Nisi æstumatis viribus aggrediaris sarcinam, subiacabis. *in pro.*

Ad rem gerendam qui accedit, caueat ne id modo consideret quam illa res honesta sit, sed etiam ut habeat efficiendi facultatem, in quo considerandum est illi, ne aut temere desperet propter ignauiam, aut nimis confidat propter cupiditatem, in omnibus autem negotiis priusquam adgrediare adhibenda est præparatio diligens. *Cic. 1. Offic.*

In omnibus, quid tempora petant, aut personis dignum sit, semper considerandum. *Cic. 2. de inuent.*

Vide supra, Cogitatio, Cognitioni sui, Contemplatio: item Animus, & infra, Mens, Ratio.

Consilium.

DEFINITIO: ET ETYMOLOG.

CONSILIUM, Græce βουλευσις, a βουλομαι, do consilium dicitur. Est autem consilium, appetitus inquisitiuus de rebus viribus secundum *Damasceum lib. 3. c. 33.* Hebr. *Hesrah*, à verbo *Iahars*, consuluit, consilium dedit.

Consilium est appetitus faciendi excogitata ratione. *secund. Cic. 1. Rhetor.*

Consilium est inquisitio eorum tantum, quæ sunt ad finem operabilem à nobis non minorum, nec determinantum. *B. Thom. secunda Secunda. q. 52. art. 3.*

Fit autem consilium à con & silio, quod in vnam sententiam plures rationes consulant, id est, simul saliant & conueniant. Hinc fit consilio, quod accusatiuo iunctum significat consilium peto. *Iuvenalis:*

Consulit ante phalæ delphicorumq; columnas.
Si vero datiuo, significat consilium do. Aliquando consulo ponitur pro delibero, & tunc causam nullum requirit, ut consulant Senatores.

BIBLICI LOCI.

Impiorum consilia fraudulenta, *Prou. 22. 5.* Impiorum consilia eueruntur, *Iob. 5. 12. & 18. 7. P. sal. 2. 1. & 21. 12. Esa. 8. 10. & 16. 3. & 29. 7. & 33. 11. Ier. 19. 7. 2. Cor. 10. 4.* Exempla Saulis, *1. Sam. 19. 2. 1. 2. 1. 12.* Achitophel, *2. Sam. 17. 1. 14. 23.* Adonia, *1. Reg. 1. 49.* Otorum populi reducitur, *Neh. 4. 15.* Aman, *Esth. 5. 14. & 7. 10.* Iuda, & Ierusalem, *Ier. 19. 7. Iochim. 36. 26. & 27. 32.* Gentium malignantium, *Iob. 5. 12. P. 2. 1. 12. & 33. 10.* hostium Ecclesie, *Esa. 8. 10. & 33. 11.* Antiochi, *2. Mach. 9. 2. 5. 4.* Herodis, *Matth. 2. 16. Iudeorum, Act. 9. 8. 23. 24. 25. & 23. 14.*

SENTENTIÆ BIBLIÆ.

Consilium Dei imper scrutabile.

Quis enim hominum poterit consilium Dei aut quis poterit cogitare, quid velit Deus? *Sap. 9.*

Sicut qui mel multum comedit, non est ei bonum, sic qui scrutator est mansuetus, opprimetur à gloria. *Prou. 25.*

Quis audiuit spiritum Domini, aut quis consiliarius eius fuit, & ostendit illi? Cum quo inuit consilium & instruxit eum? *Esa. 40.*

Quis enim affuit in consilio Domini? *Ier. 23.*

Fortissime, magne & potens, Dominus exercituum nomen tibi. Magnus consilio & incomprehensibilis cogitatu. *Idem 32.*

Quis cognouit sensum Domini? aut quis prior dedit illi? & retribuetur illi? *Rom. 11.*

Quis cognouit sensum Domini, aut quis instruxit eum? *Ibidem.*

Insuperabile.

Non est sapientia, non est prudentia, non est consilium contra Dominum. *Prou. 21.*

Consilium meum stabit, & omnis voluntas mea fiet. *Esa. 45.*

Et nunc itaque dico vobis, abstinet ab hominibus istis, & limite hos: quoniam si est ex hominibus consilium aut opus hoc dissol-

uetur. Sin ex Deo est, non potest dissolui, ne quisquam pugnapere reperiamini. *A. 5.*

Irreprehensibile.

Consilium autem Domini in æternum manet. *Psalm. 106.* Terribilis in consiliis super filios hominum. *16.*

Cum venerit repentina calamitas, & interitus vester ingruerit, cum venerit super vos tribulatio & angustia, & turbabunt me, & non exaudiam: mane confurgent, & non me eo, quod exosam habuerint disciplinam: & timorem non susceperint, nec acquieverint consilio meo, & deturba uerba correptioni meæ. *Prou. 1.*

Consilium bonum.

Audi verba mea atque consilia, & erit Dominus tecum. State, ut consilium quid præcipiat Dominus de vobis loquar. *Iud. 10.*

dis super anima hominis. *J. Num. 9.*

Gens absque consilio & sine prudentia: vitium sapienter ligent, ac huiusmodi prouiderent. *Deur. 2.*

Orate ut firmum faciat consilium meum Deus. *Iud. 10.*

In corde meo Domine consilium corrobora, ut domus sanctificationis permaneat. *9.*

Det tibi Deus gratiam & omne consilium cordis tui corroboret. *Iud. 10.*

Conseruaſti animam tuam, eo quod tale reperit descendentes ad Dominum Deum nostrum (hic in bono). *105.*

Quamdiu ponam consilia in anima mea, & dolorem meo per diem? *Psalm. 12.*

Tribuat tibi Deus secundum cor tuum, & omne consilium tuum confirmet. *10.*

Obliti sunt operum eius, & non sustinuerunt consilia eius. *105.*

Exacerbauerunt eloquia Dei, ac consilium Altissimi inuenerunt. *107.*

Despexisti omne consilium meum, & increpationem meam contempsisti. *Prou. 11.*

Consilium custodit te. *2.*

Custodi legem meam atque consilium meum, & erit tua. *3.*

Ego sapientia habito in consilio, & eruditus interfectus. *8.*

Meum est consilium & æquitas. *ibid.*

Qui agunt omnia cum consilio, reguntur sapienter. *ibid.*

Astutus omnia agit cum consilio. *ibid.*

In nouissimis diebus intelligetis consilium eius (contemnit). *Ier. 23.*

Si consilium dederit tibi, non me audies (scpe fit). *ibid.*

Simon frater vester scio quod vir consilius est, ipse me per: & ipse erit vobis pater. *1. Mach. 2.*

Præuidimus animabus nostris errorem vestro consilio. *Rom. 9.*

Consilium bonum bonus attendit à quo habet. *ibid.*

Qui sapiens est, audit consilia. *Prou. 12.*

Sicut aqua profunda, sic consilium in corde viri. *ibid.*

Multi pacifici sunt tibi, & consiliarius tibi virus. *ibid.*

Cum fatuus consilium non habeas, non enim poterit nisi que eis placet. Coram extraneo non facias consilium enim quid pariet: Non omni homini cor tuum manifestum inferat tibi gratiam falsam, & conuictur tibi. *8.*

Cum sapientibus & prudentibus tracta. *ibid.*

Non omnem homineam inducas in domum tuam, si sunt insidite dolosi: Sicut enim eructant præcordia iniqui sicut perdx inducitur in caucam, & ut caprea in laqueo superborum, & sicut prospectator videns causam, prostratus enim in mala conuertens insidiatur, & in electis impietate lam. *11.*

Scientia sapientis quasi inundatio abundabit, & virtus sicut fons vitæ permanet. *Ecc. 21.*

Cum viro irreligioso ne tracta de sanctitate, & de iustitia. Sed cum viro sancto esto, quemcumque cogitauerint uentem timorem Dei, cuius anima est secundum iustitiam. *Ecc. 27.*

Cor boni consilii statue tecum. *ibid.*

Animi viri sancti enuntiat aliquando vera, quam sapienter spectores sedentes in excelso. Et sic in his omnibus consiliis, ut dirigat in veritate viam tuam. *ibid.*

Omni tempore consilia tua in ipso permanent. *ibid.*

Et consilium tuum iustificationes tue. *Iob. 21.*

Fili sine consilio nihil facias, & post factum non poteris. *ibid.*

Ante omnia opera verbum verax præcedat te, & factum consilium stabile. *32.*

SENTENTIÆ PATRUM.

Consilium omnem Deo est, à quo cumque proficiamus. *1. de doct. Christi.*

Sine ratione consilium bonum stare non potest. *l. 6. Ethic. c. 9.*
Electio appetitio est quam antegressa est deliberatio. *l. 6. Ethic.*

cap. 2.
Parua sum arma foris, nisi sit consilium domi. *Cic. de Offic.*
Melius accurantur, quae consilio geruntur, quam quae sine consilio administrantur. *Cic. lib. 1. Rhet. Seterum.*

Suo quemque officio consulere oportet. *Idem l. 2.*
Dii non sunt auxiliosus, qui se in consilio in periculum mittunt. *Idem l. 2. Rhet. monorum.*

Consilio, non impetu opus est. *Q. Curtius de gestis Alexand. lib. 7.*
Neque caecum ducem, neque amentem consultorem adhibeas. *Plur.*

Prisquam incipias consilio: & ubi consulueris, mature facto opus est. *Salust. in Catilin.*
Malum est consilium, quod mutari non potest. *Aulus Gellius, l. 8. Noctium Atticarum.*

Consilium est, examinandarum gubernandarumq; causarum subtilis animi prospectus. *Tal. 2. Rhet.*

Non viribus, non velocitatibus, aut celeritate corporum res magne geruntur, sed consilio antiquorum & scientia: quibus non orbi: sed etiam augeri solet senectus. *Idem lib. de Senect.*

Diu delibera, cito facito: nihil curare, hoc est, insanum esse: nil posse, hoc est mortuum vivere. *Sen. in prob.*

Sepultus sit sermo apud te, quem tu solus audieris. Consilio melius vinces, quam iracundia. *Idem ibid. 1.*

Non minorem utilitatem adferunt, qui Reipub. praesunt, quam qui bellum gerunt: itaque eorum consilio saepe, aut suscepta, aut confecta bella sunt. Quare experenda magis est decernendi ratio, quam decertandi fortitudo: temere enim in acie versari, & manu cum hoste confligere, immane quiddam est, & belluarum simile. *Cic. 1. Off.*

Considerati hominis est, iure decertare, armis non contendere. *Idem pro Caelio.*

Maximae Reipubl. per adolescentulum labefactatae, a senibus sustentatae & restituta sunt. Cum enim ad gubernacula Reip. temerarii atque audaces homines accedunt, maxima ac miserrima naufragia fiunt. *Cato Major.*

Nulla consilia meliora sunt, quam illa quae ignorauerit aduersarius antequam facias: Quum igitur consilium tuum cognoueris aduersarius pro odium, dispositionem mutare te conuenit. Quid fieri debeat, tractato cum multis: quid vero facturus sis, cum paucis ac fidelissimis, vel potius ipse tecum. *Veger. de re militari.*

9 APOPHHEGMATA.

Phocion. Athenienses cum inuito Phocione bellum cum Antipatro suscepissent, eumque Athenas inuentem audissent, Phocioni detulerunt ut pacem cum Antipatro exposculet. At Phocion: Tunc ait, quum otiosis vobis consulerebam, si mihi creditum esset, haud nunc profecto tumultuantes consulerecitis, cui potissimum vos vestraeque credere deberetis. *Erasmus libro secundo, capit: 33. ex Plutarcho.*

Scipio Africanus. turpe esse aiebat, in re militari dicere, Non putabam. Videlicet, quia explorato & excusso consilio, quae ferro aguntur, administrari oportere arbitrabatur summa ratione. *Valer. Max. l. 7. c. 2.*

Demosthenes. summus orator, Atheniensibus flagitantibus vt consulere, obstitit, dicens, *ἔσθ' ἰσχυροί μιν*: id est, Non sum coactus in ordinem: significans, se non sentire populi affectibus, sed suo arbitratu facere quod faciendum iudicasset. *Erasmus libro quarto apophi.*

Idem. populus Atheniensium a Demosthene flagitabat, vt quendam accularet: id cum recuset: cepit populus in illum, vt solet, vociferari. Tum surgens: Vos me, viri Athenienses, consultorem habebitis vel inuiti: calumniatorem autem non habebitis, etiam si velitis. *Plur.*

Themistocles. in concione dixit, se reperisse consilium, quod summo peregrinaret ad dignitatem Atheniensium: sed id eius esse generis, vt proferri non expediret, populus censuit, vt vni, Aristidi indicaret, si is probaret, probaturos omnes. Cum igitur Themistocles indicasset Aristidi, se de incendienda Graecorum nauali statione cogitare, (sic enim fore, vt Athenienses toti Graeciae dominarentur.) Aristides ad populum progrediens, dixit: Themistocles consilio nihil esse vitiosum, sed eodem nihil esse honestius. Hac audita voce, populus veruit, ne super ea re in posterum verba faceret Themistocles. Hic certe populus quiddam philosophicum praesertit, repudians utilitatem cum turpitudine coniunctam: simulq; declarauit, quanta sit spectatae virtutis auctoritas, qui non dubitavit Reipubl. fortunam vnus iudicio committere. *Plur. in Aristide.*

Litius Sabinator. in consilio primus rogatus sententiam, neminem fidelius dare posse consilium dicit, quam eam qui id alteri suaderet, quod ipse, si in eodem loco esset, facturus fuerit. *Lit. 4. lib. 7. Decad. 7.*

Lycargus. rogatus aliquando, quam ob rem venisset aduersus eisdem expeditiones agere: Ne, inquit, dum defendunt, bellandi peritiam vsu colligant. Vnde & Antisthenes iter accusatus est, quod crebris in Boticiam expeditionibus Thebanos Lacedaemoniorum hostes ad reuocandum duxisset. Nam cum Antalcidas vidisset illum saecum, ait: ut quod Thebanos praediandi artem docuisset, cum perire bellare, nec vellent. Praeclaram, inquit, doctrine tuam, quae Thebanos nec animatos ad bellandum, nec inuitos conuulseris, docueris neque bellum gerere. Hoc latius etiam patet, videlicet ne saepius cum illis bellandum contendamus, ne tandem afflictici vel contemnant, non vult. *in Lacon.*

Diogenes. probabat eos qui vxores ducunt, non ducunt, utigatur non nauigarent: qui pueros alunt, non alunt, Rempublice accessuri, non accedent: qui sead conuictum potentibus componerent, nec tamen accedent, quia ad omnibus abstinentium: eoq; prudentes videri, quia ad omni tempelitu verissent sententiam: quod semel accepit, integrum mutare consilium, etiam si ponenteat infamia, vxorem, iam sui iuris non est: qui se mari commisit, vna quod bitro feratur oportet, qui semel accessit ad Rempublicam, non potest: & vt cupiat, tunc non est ad priuatum redire. *lib. 6.*

Alphonsus. cum senex quidam, & natura & aetate patrum numero, cum argueret, quod contra patrum sententias bellum caperetur. Respondit, Regum consilia, quae reges esse, aut regum animos habere oportere. Plurimum enim dum consiliarius & priuatis conuenit, quae regem vult, pecuniam eudere Parmenoni licuit, Alexandro vero non licuit. *Ant. Panorm. libro primo de rebus Alphonsi. & lib. 2. de rebus dicit.*

Idem. interrogatus, quibus consiliariis maxime delictis multisbris respondit: a quibus sine metu, sine gratia, quae non deliter audiret. *Panorm. lib. 3. de rebus gestis Alphonsi.*
Idem. per absurdum sibi videri dicebat, reges ab aliis regibus ab aliis duci. Notauit autem principes & magnates imperii & principatus titulos sibi vendicere, alios regere, regantur, etiam nolentes, quo fit, vt sepe numero cum publicis incommodo alienis oculis videant, alienis auribus alienis linguis loquantur. Et sic nihil minus sunt quam res, quae a consiliariorum arbitrio ita pendent, vt plane incipia. *Panorm. lib. 2. de rebus gestis Alphonsi.*

Idem. Cathalans optimum factu fore censens, ad huc adolescentulo septem viri ad gubernandas Reipub. iungerentur, qui Deum timerent, iustitiam colerent, nec nent sub freno, neq; donis, neq; muneribus tangerentur, suum laudasse consilium, atq; ita respondisse ferunt: Si dico septem, sed vnum tantum dederis, continuo illi regnum ipsum facile concessero. Pulchre autem instituit nos regum esse consiliarios. *ibid.*

Homalius. optare solebat potius malum principum haberet consiliarios ac amicos: quam bonum, si haberet, quibus rerum administrationem committeret enim facilius fore, vt a multis bonis vnus malus adferretur, quam ab vno bono multi a malitia auerterentur. *7. cap. 2.*

Idem. cum a Traiano Romanorum Imperatore Domitianum pessimum fuisse Imperatorem, amicum meos habuisse: atque illum magis odio fuisse, qui meo peioris vitae hominibus commendasset: dixisset, ferunt vnum malum pati, quam multos. Multi enim malum ab vno, quam vis bono, vlla ratione superari. *Erasmus libro Alexandro.*

Marius Maximus. meliorem esse reipublicam, si quoniam rem referebat, in qua princeps malus esset, quam in qua princeps prauus existeret. Quandoquidem vnus malus princeps bonis corrigi, multi autem ab vno nequaquam. *Cap. 2. Consilium.*

Agellus. Cum vita defunctus esset Lyfander, Agellus merolam sodalitem aggregatam comperit, quam ad domum reuerfus, statim aduersus Agellum multum indignis ferens Agellus, destinabat omnibus palam inuasiusmodi cuius fuisse Lyfander dum viueret, ac praesertim oratione, quam Lyfander in libro descriptam reuerfus positam quidem a Creonte Halicarnasso, sed in hoc Lyfander edidisset, atque apud popularem multitudinem do resp. statu) hanc, quoniam arguebat Lyfander velle perniciosum, ac seditionis audiam, Agellus velle. Caeterum ubi senex quidam Ephorus orationem permetuens dictionis grauitatem ac vehementiam, per quoque multos ad rerum nouarum studium exercebat Agellus, ne Lyfander sepulchrum reuolueret, sed praetererit. Senis consilio paruit, & a ceptis conuictus laus: doctus non solum obtemperare publicis legibus

rem etiam privato senioris confilio. Vir excelli animi, qui se voluit publicam utilitatem, quam privatam o-

Vide de hoc confilio persequi, indecorum esse, simulatam exercere cum

Hac moderacione vltus est aduersus manifestum inimi-

Amilius se penumero dicebat, Imperatorem si minus

moribus senem esse oportere, sentiens, non esse praei-

oclesia, quod soleat iuuenes, sed moribus vtendum lenil-

cum Pompeij milites dispersos superasset, multis oeci-

aduentare Metellum cum alijs copijs, dicitur praei-

que suis, dixit: Ego puerum huic, nisi superuenis-

verberibus castigatum, domum remissem: Pompe-

omine signans, Metellum vtetur anus. *Plut. in Ser.*

interrogans, quis esset optimus consiliarius? Tempus, in-

Confule (inquirebat) non quae iucundissima, sed quae sunt

Zenone defuncto, quem vnum ex philosophis maxi-

dicere solebat, gestorum suorum theatrum esse sub-

quod illius viri iudicium potissimum componeret suas

vt vnum pro multis hominum millibus habebat. *Plin.*

dicam memorabile celebratur: Vnicum consilium

agnum militum manum vincere. Quo prudenti admo-

tra parum quae de retere, quam numerosum educas exercitum, sed

conuulsiuam retores polleant confilio. In bello siquidem plus

Plurimum adhiberi prouident confilium, & solertia, quam vires confilij

egem non debet. *Enchirid. 6. apoph.*

andro vno quodam, filio Philippo multis praesentibus percontanti, ac di-

Quo castra mouebimus? Quid, inquit, num metuis, ne

non audias? Notans adolescentis imperitiam, qui hoc

multis praesentibus interrogare, quam in bello celanda

quam confilia: sed quoties castra mouenda sunt, omnibus

Plut. in apoph. *Cal. Rhod. 1. 13. c. 5.*

dicunt legimus Metelli Macedonici, qui cum omnia

subito confilio ageret: amico cuiusdam roganti, quidnam

interrogaret? Tunc inquit, meam exiretem, si cum consilium

interrogaret. *Plut. c. 61. de vltis illis. Plutar.*

Suadeo quod ipse facturus essem.

Quam alteri datus consilium, quo non grauemur ipse in simi-

li causa, conuenient illud Calypso, *Odyss.*

Αλλὰ τὴν εἰς ῥεῖαναι θεῶν οὐκ ὄρεο ἰσοῦ πρὸς ἑ

Αὐτὴν γὰρ ὄρεο, ὅτι ἐν ῥεῖαναι θεῶν οὐκ ὄρεο

Sentio, si huiusmodi, tibi quibus haud grauer vlt

Ipsa, mihi similis si quando occurreret vsus.

Confilium in melius commutandum.

Si quando iubeamus mutare confilium, & prope sedum ac fru-

ctum aut reprehendemus quippiam & inconfulo factum, vsus fru-

rit illud:

Τὸ τοῦτο δὲ ἔστιν ἡ ἀρετὴ τοῦ βουλοῦ.

Εὐχόμενοι ἴθις καὶ ἰσθίς το βέλους το βράς:

Quis tibi consilium submisit inuisle tandem

Ditiorum sanctorum, exemit pectore mentem?

EXEMPLA BIBLICA.

Confilij boni exempla: Abraham, *Gen. 13. v. 9.* Loth, *19. v. 14.* Re-
becca, *27. 43.* Ruben, *37. 21.* Ioseph, *41. 35.* & *46. v. 33. 34.* Serui Pharao-
nis, *Exod. 10. 7.* Iethro, *18. 19.* Moles, *Numeri 14. v. 41. 42.* Rahab, *19.*
2. 16. Iraclita, *Iudicum 20. 13.* Ruth, *Ruth 2. v. 2.* & *3. 1.* Heli, *1. Sam. 3.*
7. 9. Samuel, *12. v. 14. 20.* Saul, *15. 6.* Iob, *2. Sam. 19. 7.* Mulier prudens,
2. Sam. 2. 22. Iob, *2. 4. 31.* Paral. *21. 3.* Nathan, *1. Reg. 1. v. 12. 13.* Seniores,
12. 7. Puella captiua, *2. Reg. 5. 3.* Naaman serui, *1. Reg. 1. v. 12. 13.* Seniores,
12. 7. 13. Godolias, *35. 24.* Jerem. *40. 9.* Ezechias, *30. 6.* Nechao rex
Aegypti 35. 21. Eldras, *1. Esd. 10. v. 11.* Nehemias, *Nehem. 2. 17.* & *5. 9. 10.*
11. Mardocheus, *Esth. 4. 14.* Elthian, Dalaia & Gamarias, *Jerem. 35.*
25. Ieremias, *38. v. 17. 20.* & *42. v. 10.* Principes exercitus, *14.* Daniel,
Dan. 4. 24. Mithas, *Mich. 6. v. 8.* Pilati vxor, *Matth. 20. 19.* Christus,
Luc. 3. 11. & *12. 58.* Christi mater, *Ioan. 2. 5.* Petrus, *Act. 1. 38.* & *9. 34.*
Apostoli, *6. 3.* Dilecti, *13. 8.* & *21. 22.* & *27. 9. 10. 22. 31.* Paulus & Silas,
16. 31. & *20. 3.* & *27. v. 10. 22. 31.* Paulus, *Rom. 13. 3.* *1. Corinth. 7. 5. 2. Cor.*
8. v. 10.

Causa mali exempla: Eua, *Genes. 3. v. 6.* Sarai, *16. 2.* Filia maior
Loth, *19. 31.* Fratres Ioseph, *37. 20.* Vxor Potiphar, *39. 7.* Pharao, *Exod.*
1. 10. Iraclita, *2. 1. Act. 1. 7. 40.* Balaam, *Numeri 24. 14.* & *31. 16.*
Serui Dauidis, *1. Sam. 24. 5.* Principes filiorum Ammon, *2. Sam. 10. 3.*
1. Paralip. 19. 3. Ionadab, *2. Sam. 13. 5.* Achiophel, *16. 21.* Iuuenes consili-
arij Roboam, *1. Regum 12. 10.* Ieroboam, *1. Reg. 18. 9. 27. 28.* & *14. 2.*
Regis Syriae serui, *2. 4.* Iezabel, *21. 7. 10.* Nuncius Achab, *12. v. 13.*
2. Paralip. 18. 5. Rabfaces, *2. Regum 18. v. 31. 32.* Dauid, *1. Paralip. 21. v. 2.*
Athalia, *1. Paralip. 22. v. 3. 4.* Semaia, *Nehem. 9. 10.* Zares vxor Aman,
Esth. 3. 14. Vxor Iob, *Iob 2. 9.* Principes regis Sedechia, *Jerem. 38. v. 4.*
Principes Darii, *Daniel. 6. v. 7.* Filla Herodiadis, *Matth. 14. 2. 13.*
Marci 6. 25. Petrus, *Matth. 16. 22.* Principes Sacerdotum & Seniores
populi, *23. 4.* & *27. 1. Ioan. 11. 47.* & *12. v. 10. 40. 40.* Pontifices, *Marci*
15. 11. Diabolus, *Luc. 4. 3.* Coloni, *14. 20.* Caiphias, *Ioan. 11. v. 49. 59. 51.*
Iudei, Act. 13. 50. & *23. 15.* Milites, *7. 42.*

Confilia astuti, exempla: Rebecca, *Gen. 27. v. 9. 10.* Gabaonites, *10.*
9. 3. 4. Maiores natu inter Iraclitas, *Iudic. 21. 20.* Manuchan, *Esth. 1.*
2. 19. Pharijai, *Luc. 13. 31.* Discipuli, *Act. 21. 4.* Fideles, *v. 12.*

Confilia carnalis, exempla: Retrus, *Matth. 16. 22.* & *17. 4.* Marci *9.*
v. 5. Luc. *9. 33.* Mater filiorum Zebedi, *Matth. 20. v. 21.* Iacobus &
Ioannes, *Luc. 7. 51.* Fratres Christi, *Ioan. 7. 3.* Discipuli, *11. 8.* Caiphias,
v. 30. & *18. v. 14.* Gamaliel, *Act. 5. v. 35.*

Confilia mutati, exempla: Iudas, *Gen. 37. 26.* Nathan, *2. Paralip. 17.*
9. 2. 4. 31.

Inferiorum confilia non sunt contemnenda, exempla: Vxor
Naaman pedile qua, *2. Reg. 5. v. 3.* Serui Naaman, *v. 13.* Abigail, *1. Sa-*
mul. 25. 6. 7. Iob, *1. Paralip. 21. v. 3.*

EXEMPLA HISTORICA.

Nero Romanorum Imp. Natura crudelis, consiliorum suorum
in super instinctu, multa contra dignitatem fecit, cum crebro ab il-
lis audiret: tu hoc pateris? tu hoc times? ignoras te Caesarem esse?
teque illorum potestatem habere, non illos tui? *Xiphilinus in Ne-*
rone.

Diadorus Mercurium scribit fuisse Isidi & Ostridi in confilio:
cumque in expeditionem Ostris iret, Mercurium seu consiliarium
Isidis coniugis domi reliquisse: hominemque fuisse insigni pru-
dentia, multasque tradidisse mortalibus artes ac scientias. *L. Vindex*
lib. 8. Aug. de ciuit. Dei. c. 26.

Sigebertus Occidentalium Saxonum in Anglia rex, cum suos
non libenter audiret consiliarios, vnum ex iis Cumbranam inter-
fecit. Qua re indignati reliqui, facta coniuratione, eum primo im-
perij anno regno deturbauit. Tum Sigebertus sese in loca sylue-
stria abdidit, & ibi a vilissimo Cumbrani seruo, qui porcos pasce-
bat, trucidatus est. *Polyd. lib. 4.*

Bataz ether, *V. I. Turcorum rex*, adeo praefractus & temerarius
erat, vt neminem monentem sequeretur, sed sibi soli confideret,
quando eundem erant hostes. *Chalcondylas lib.*
Justinianus 1. 1. Imp. sendecim natus aetate, imperium adeptus
proprie

ADAGIA.

Res sacra confiliorum. *Epiphanius in epist. 72.*
Confilijs est adagiosum plurimum vtilitas adserre bene consulen-
tibus religiose ac pure dandum confilium iis quibus est opus.

propriis consiliis vsus : maxima incommoda Romano nomini attulit. *Cyprianus.*

Lacones, si quando stratagemate, hoc est, callido consilio superassent hostem, Marti bouem immolabant : sin aperto praelio, gallum : hoc pacto consuefacientes belliductes, vt non solum fortes essent ad praelium, verum etiam callidis consiliis aduersus hostem instructi. Praeclarus enim existimabant, hostem ingenio citra sanguinem deijcere, quam pugna plerumque vtrinque cruenta. *Plutarchus in Laconicis.*

Antoninus Pius, nihil solitus est agere in bellicis negotiis, aut in ciuilibus, de quo non prius conferret cum grauibus viris : dicens : Aequius est vt ego tot taliumque amicorum consilium sequar, quam vt tot talesque amici meam vnus sequantur voluntatem. *Iul. Capitol.*

Qui Scipionis gloria inuidebant, dicere solebant, istum esse egregio, v. scilicet facinorum histriorem. Laetium vero collegam illius geitorum, Alludentes huic, quod alius est actor fabulae, alius author. Sentiebant, Scipionem praeclearas res gerere, sed Laetii consiliis. *Erasm. lib. 8. apoph.*

Fertur hoc Chilonis nomine, In via non properandum. Ex incesu colligitur animus : praecipit arguit praecipitem, nimium lentus ignauium. Decet autem in publico consilio esse moribus. Fortasse deterruit a praecipiti consilio. *Laert.*

Abonienfes, cum aduersus Alexandrum feliciter pugnaissent, ac diis iam gratias agerent, rogatus Phocion, an haec iam gesta nollet? Haec quidem, inquit, gesta vellem, sed illa decreta. Sentiens, etiam inconsulata consilia nonnunquam feliciter cedere, id quoties accidit, gratulandum quidem esse Reipub, non tamen ideo non semper vtendum optimis consiliis. Fortassis et illud sensit Phocion, non esse protinus fidendum primis successibus, sed totius negotii euentum declaraturum, quale fuerit ipsius consilium. *Plut. in apoph.*

Rumor incerto auctore obortus erat de morte Alexandri, moxque rhetores profluerunt, hortantes, ne cunctarentur, sed illico bellum susciperent. Phocion expectare iussit, donec certius aliquid cognosceretur. Nam si, inquit, hodie mortuus est, & cras & perendie mortuus erit. Grauius oratorum praecipitem temeritatem coercuit. *Ibid.*

Artabanus, Xerxi expeditionem in Graeciam paranti, ait, Iterum atque iterum, dum mihi videbitur, recapud te ipsum probe considerata, edicito quod optimum arbitaberis. Bene enim & praemeditate, consulare comperio maximum esse iudicium. Nam et si quid e contrario euenturum est, nihil tamen minus bene consulatum est, superauitque fortuna consilium. *Brus. lib. 2. c. 13.*

Democritus, *Aeolus* nullam rem esse tam inimicam consiliis dicebat, quam celeritatem. Praecipitata enim consilia si intransuenerint agantur, nulla reuocari possunt in melius. *Brus. lib. 1. c. 15. de Libio.*

Iulius Caesar ca facinora plurimum probare solitus erat quae sine longo consilio & consultatione prolata generentur. *Plur.*

Augustus Caesar dicebat, se Romanis cum imperii successorem relicto, qui nunquam eadem de rebus consultasset de Tiberio loquens, quent consiliis plurimum valuisse praesentibus ferunt. *Plut. in apoph.*

Fridericus Caesar consiliariis suis in curiam vocatis, Vitam, inquit, consilium meum in palatii vestibulo duas res deponeret. Sic enim & ipsi recte consulere, & mihi etiam inter consilia diiudicare facillimum esset. Interrogatus autem, quanam res illae essent, Simulario & dissimulatio, respondit. Docuit autem principes commodis publicis non recte consulere posse, propter consiliarium priuatos affectus. *Aeneas Sylvius lib. 3. comment. aristoram de vrbis gestis Alphonse regis.*

Idem, Ladislaum Hungariae ac Bohemiae regem adhuc puerum, cum educaret, sanguine sibi coniunctum, non defuerunt ex consiliariis, qui puerum clam perdendum Caesari persuaderent, cuius morsopes maximas, plurimaque regna allatura esset. At Imperator : Qui sit (inquit) quod me diuitem potius quam piuum erga meos esse cupitis? Ego sane diuitias non ita amo, vt impius consiliis persuasus, propter eas indignum facinus perpetrare velim. Quo dicto docere voluit, consilium pessimum, cumque crudelitate coniunctum, a principibus eijciendum esse, nihilque consiliarium persuasione faciendum, quod principis maiestatem laedere, eiusque nomen bonaque famam obscurare apud subditos possit. *Aen. Sylv. lib. 3. comment. de reb. gestis Alphonse.*

§ HIEROGLYPHICA.

Bulla quaedam cordis figuram habens puerilis ingenuitatis insigne fuit apud veteres. Ea enim figura admonitos volebant pueros, vt frugalitas semper consilia secuti, corde praestare conarentur. *Coriculum* enim veteres pro solerti & acuto dicebant. Et animae partem rationis participem, Cor appellari solet dicit Adamantius. Cor igitur Consilij hieroglyphicum esse, ex hisce satis manifestum est. *Pier. Valer. 34. pagin. 316. E.* De bulla illa vide eundem *Pierium hieroglyphicorum lib. 4. pag. 395. B.*

Veteres cum *Consilia* & cogitationes occultas esse debere significare volebant, *Plutem* pingebant galentum, & *Proserpinam* v. a.

pietem : tum quod subterranea, quorum Deus dicitur teant abscondita; hinc : tum quia raptus clam fuit, quod cum in capite consilij sedes esse putetur, galentia hinc pte consiliorum occultationem significet. Eru dicitur quod hieroglyph.

§ EMBLEMATA. Consilij Principum.

Andr. Alciati. Emblemata cxlii. *Heroum genitos, & magnus fertur Achillem In stabulis Chiron erudisse suo. Semiserum doctorem, & semiserum Centaurem. Asideat quisquis Regibus, esse decet. Est fera, dum violat socios, dum proterit hostes. Estq, homo, dum simulat se populo esse pium. Conilio & virtute Chimeram suspicari, hoc est, fortiores & deceptores.*

Emblema xlv.

Bellerophon vt foris eques superare Chimera, Et Lyci potuit sterere monstra, sibi: Sic ita Pegaseis viciis peris ether & pennis. Consilioq, animi monstra superba domat. Non vulganda consilia.

Emblema xlii.

Limine quod caeco obstruita, & caligine monstrum. Gnosiacus clausis Dedalus in latebris, Depictam Romana phalax in praelio esset, Semiuirum, nitens signa superba bene: Dicit, monens, debere ducum secreta latere. Consilia, auctori cognitata techa moerent. Parem delinquentis & suatoris culpam esse.

Emblema cxlii.

Praconem lituro per plantem clausa, vultum Captiuum in terro carcere turba tenet. Quae ille excusat, quod nec sit praecursus armis, Vnius aut sauo laeserit ense latus. Hic illi: Quin ipse magis timidis sine pecunia, Qui clangore alios aris in armis aces.

§ FABULAE SEV APOLOGI.

Hirundo & Auicula.

Cum linum sereretur, monuit reliquas auiculas hirundo vt eruerent semina, de quibus relictis exortura esset tantissima auium generi. Sed hoc illis cum non probaret, tantum primum & teneram herbam vt euellerent horam. Hirundo neque hoc facere vellent, ipsa de syluis & foliis minimum consuetudinem & in oppida se conituit. Paucorum linum capitur, & retia nectuntur, & captiuorum deplorantes neglectiorem salutaris consilij.

Fabula ostendit, verum esse quod dici solet, qui tantum respuat, eum accelerare sibi perniciem. *Vulpes & Formica.* Quaerens materiam vulpes ad domum extruendam ret in luce & aetereo aere, redarguitur a formica, quae quaequam esse iucundum aspectum lucis, fateretur, sed vituperat, quod quaequam ageret, quae eius in tanto biduo multum rapinas, & cuius pelles magnopere ad vitium hyematis conuertitur.

Vulpecula.

Elapsa vulpes de laqueo, sed mutua, nam citadum vitium viuendum in tanta deformitate sibi esse exitum, conuertitur & ego vitium. *Formica & ipsa.* Formica inquit, tu quae quaequam ageret, quae eius in tanto biduo multum rapinas, & cuius pelles magnopere ad vitium hyematis conuertitur.

§ SCRIPTORES.

De non temere iudicando, *Aurel. Augusti. Epist. 10. ad Pium eius.* Consilium *Oribasii. Mirandula. 5. pater dicitur uti: in apoph. Hierem. Rad. 3. 2. 4. Index in praefatio Bell. 14. 4. Consilia, Brus. in 2. 15. De consultatione lib. 2. De consilio & inconsulto, Ant. Mont. de Melisso. De consilio & eum admittentibus & contra, ibid. 59. De consultatione, Platonis dialogus totius huius.*

Consolatio.

DEFINITIO ET ETYMOLOGIA.

Consolatio dicitur a con & solor, quod est quasi solatio: a quo solatio & solamen, quo poetæ frequenter utuntur.

Consolatio quidam sic distinguunt: quod solamen dicitur in verbis. Vnde carmen consolatorium dicimus.

Consolatio dicitur in rebus aduersis, Hebr. Nicham, Consolatio est. Conuenit cum verbo Chamam, in caluit: in inflammationibus quædam viscerum sententia.

BIBLICI LOCI.

Consolatio dicitur in Ecclesiastico 34. Consolatio eterna Deo fidelibus data, Consolatio in rebus aduersis, Matth. 5. 4. Consolatio in rebus aduersis, Rom. 13. 4. Consolatio in rebus aduersis, Phil. 2. 1. Consolatio in rebus aduersis, 1. Cor. 13. 4. Consolatio in rebus aduersis, 1. Cor. 13. 4.

SENTENTIAE BIBLICAE.

Consolatio diuina. Consolatio dicitur in Ecclesiastico 34. Consolatio in rebus aduersis, Matth. 5. 4.

Consolatio in rebus aduersis, Rom. 13. 4. Consolatio in rebus aduersis, Phil. 2. 1. Consolatio in rebus aduersis, 1. Cor. 13. 4.

Consolatio in rebus aduersis, 1. Cor. 13. 4. Consolatio in rebus aduersis, 1. Cor. 13. 4.

Consolatio in rebus aduersis, 1. Cor. 13. 4. Consolatio in rebus aduersis, 1. Cor. 13. 4.

Consolatio in rebus aduersis, 1. Cor. 13. 4. Consolatio in rebus aduersis, 1. Cor. 13. 4.

Consolatio in rebus aduersis, 1. Cor. 13. 4. Consolatio in rebus aduersis, 1. Cor. 13. 4.

Consolatio in rebus aduersis, 1. Cor. 13. 4. Consolatio in rebus aduersis, 1. Cor. 13. 4.

Consolatio in rebus aduersis, 1. Cor. 13. 4. Consolatio in rebus aduersis, 1. Cor. 13. 4.

Consolatio in rebus aduersis, 1. Cor. 13. 4. Consolatio in rebus aduersis, 1. Cor. 13. 4.

Consolatio in rebus aduersis, 1. Cor. 13. 4. Consolatio in rebus aduersis, 1. Cor. 13. 4.

Consolatio in rebus aduersis, 1. Cor. 13. 4. Consolatio in rebus aduersis, 1. Cor. 13. 4.

Consolatio in rebus aduersis, 1. Cor. 13. 4. Consolatio in rebus aduersis, 1. Cor. 13. 4.

Consolatio in rebus aduersis, 1. Cor. 13. 4. Consolatio in rebus aduersis, 1. Cor. 13. 4.

Consolatio in rebus aduersis, 1. Cor. 13. 4. Consolatio in rebus aduersis, 1. Cor. 13. 4.

Consolatio in rebus aduersis, 1. Cor. 13. 4. Consolatio in rebus aduersis, 1. Cor. 13. 4.

Consolatio in rebus aduersis, 1. Cor. 13. 4. Consolatio in rebus aduersis, 1. Cor. 13. 4.

Consolatio in rebus aduersis, 1. Cor. 13. 4. Consolatio in rebus aduersis, 1. Cor. 13. 4.

Non plangam cum Iacob & Dauid filios in lege morituros, sed cum Christo in Euangelio suscipiam resurgentes. Iudæorum luctus: Christianorum gaudium. Vnde Moyses moriens plangitur: Iesus absque funere & lachrymis in monte non sepelitur. Ad vespere demorabitur luctus, & ad matutinum lætitia. Idem ad Helædoriam.

Quom voluimus afflictum quempiam à mœrore suspendere, ordo consolationis est, vt studeamus prius mœrore eius luctui concordare. Dolentem non potest consolari, qui non concordat dolori: quia eo ipso quod à mœrore afflictione discrepat, minus ab illo recipitur, cui mentis qualitate separatur. Sed emolliri prius debet animus, vt afflicto congruat: congruens inhæret: inhærens trahat: nec ferrum ferro coniungitur, nisi non vitriūque exustione ignis liqueat. Durum molli non adhæret, nisi prius eius duritia mollescat. Sic nec iacentem erigimus, nisi prius eius duritia mollescat, quia dum restitudo dantis à iacente discrepat, eum, cui descendere negligit, nequaquam leuari. Gregor. in moral.

Magna consolatio tribulationum est, Autoris nostri dona ad memoriam reuocare. ibid.

Magna est consolatio in eo quod displicet, quod ordinante illud erga nos agitur, cui non nisi iustum placet. ibid.

Festina consolatio bonorum, consideratus finis malorum, dum enim ex eorum interitu malum conspiciunt quod euadunt, lætè æstimant quicquid aduersum in hac vita patiuntur. ibid.

Facilior erit consolatio, si inter flagella quæ patimur, quæ fecimus ad memoriam delicta reuocamus, atq; hæc iam non flagellas sed dona esse conspiciamus, si quæ carnis delectatione peccatum carnis dolore purgamus. Idem in Registro.

POETICÆ SENTENTIÆ.

Simonides. Τὸ πᾶν θανάσιον ἐστὶν ἐν τῷ ποσειδάωνι, Ἐστὶ φερόμενος πάλαι ἠΐθεος πᾶσις. De homine defuncto non cogitabimus, Sed quid sapiamus, amplius vno die.

Menander. Ἐπὶ τοῦτο ἐξήνεστο πάλαι ἐν τῷ ποσειδάωνι, Ἀνθρώπων ἄλλοις τῶν τῶν φερόμενος πᾶσις, Τὰ κενὰ κενὰ ἐστὶν φερόμενος πᾶσις.

Omnes illuc per venerunt, Vbi nos desinemus, Ferenda est fortuna humaniter, o hospes, Communes etenim ferre communiter oportet.

Euripides in Inone. Τὸ πᾶν θανάσιον ἐστὶν ἐν τῷ ποσειδάωνι, Ἐστὶ φερόμενος πάλαι ἠΐθεος πᾶσις. De homine defuncto non cogitabimus, Sed quid sapiamus, amplius vno die.

Idem Protellao. Πᾶν θανάσιον ἐστὶν ἐν τῷ ποσειδάωνι, Ἐστὶ φερόμενος πάλαι ἠΐθεος πᾶσις.

Theognides Poeta. Τὸ πᾶν θανάσιον ἐστὶν ἐν τῷ ποσειδάωνι, Ἐστὶ φερόμενος πάλαι ἠΐθεος πᾶσις.

Miles. Ἐπὶ τοῦτο ἐξήνεστο πάλαι ἐν τῷ ποσειδάωνι, Ἀνθρώπων ἄλλοις τῶν τῶν φερόμενος πᾶσις, Τὰ κενὰ κενὰ ἐστὶν φερόμενος πᾶσις.

Sustineas amorem in malis, quamuis intolerabilis passus, Trepidat enim sane cor magis est præcepti, ac impatientis, Neque danti negotis dolorem tibi augens, Odio, aut molestis, afficiaris: neque amicos tristitia, Neque inimicos gaudio persuadas, Deorum enim fati illa dona sunt.

Quis mortalis homo non facile effugerit, Philetas in Pægnis, id est, iocis. Ἐκ θυμῷ κλάδων μετὰ μίσητα, καὶ τὴν ἀπονομίαν, Ἐπὶ τοῦτο ἐξήνεστο πάλαι ἐν τῷ ποσειδάωνι, Ἀνθρώπων ἄλλοις τῶν τῶν φερόμενος πᾶσις, Τὰ κενὰ κενὰ ἐστὶν φερόμενος πᾶσις.

Ex animo lætas omnino mediocriter, & aliquid iucundè Ducas, nihil fecius memor defuncti, Euripid. in Alexand.

Philas in Epigrammatibus. Ὁ κλάδων ἔσται τὸ φερόμενος πᾶσις, Κατὰ κενὰ ἐστὶν φερόμενος πᾶσις, Non lætas te charissime hospes, multa enim percipisti, Epica, nunc. Vero malorum tibi sortem Devis dediti.

Sophocles in Scyris. Ἄλλ' ἐστὶν ἐν τῷ ποσειδάωνι, Ἐστὶ φερόμενος πάλαι ἠΐθεος πᾶσις, Ὁ κλάδων ἔσται τὸ φερόμενος πᾶσις, Κατὰ κενὰ ἐστὶν φερόμενος πᾶσις, Non lætas te charissime hospes, multa enim percipisti, Epica, nunc. Vero malorum tibi sortem Devis dediti.

Quod si posset lugendo medori malis.

PO
POLYANTIA